En stor Rolle spillede det under Forhandlingerne, at Kvindens Frivillighed skulde agtes. Hun skulde ikke *tvinges* til at modtage slige kommunale Ombud. En — muligvis dog noget misforstaaet — Ytring af *Bergstrøm* i 1887 havde bevæget Statsraad *Wennerberg* til at indsætte den Bestemmelse, at den valgte Kvinde naar som helst kan frasige sig Hvervet. En saadan Bestemmelse, mente *Bergstrøm*, stred imod sunde Lovgivningsprincipper, og vilde blive misbrugt. *Sjøcrona* forsvarede denne Kvindens Forret med, at den kunde anses som et billigt Vederlag imod, at hun endnu ikke blev valgbar i andre Tilfælde, hvor Manden er det. Og *Wieselgren* troede ikke, at Bestemmelsen vilde blive meget misbrugt, med mindre man forudsatte, at Mændene, som vedblev at have Hovedindflydelsen paa Valgene, især vilde vælge vægelsindede Kvinder, der straks frasagde sig et Hverv, naar det begyndte at falde dem vanskeligt („att bli bråkigt").

Meget interessant var det at iagttage, hvilken Vægt der fra alle Sider lagdes paa de gifte Kvinders Erfaring i Skole- og Fattigvæsen. Havde de været med, syntes baade Lovudvalget og flere konservative Talere uden for dette at have villet stille sig gunstig til den foreslaaede Reform. Ogsaa Venner af Sagen ønskede, at ogsaa den gifte Kvinde maatte kunne vælges. „Hendes Interesse for Skolen, hvor hun har sine egne Børn, vilde aldeles sikkert være varm og levende", sagde *Nilsson* (Lidkøping). En anden Ven af Sagen, *Stråle*, ønskede ogsaa Valgbarheden udstrakt til de gifte Kvinder, men uden Ansvar for Pengeforvaltning paa Grund af deres lavere formueretlige Stilling i Ægteskabet. Det paavistes imidlertid, at en saadan Undtagelsesstilling vilde være uigjennemførlig. I Sverige gjælder det samme som i Danmark, at Lovgivningen vil udelukke den gifte Kvinde fra Valgret og Valgbarhed, saa længe hun „staar under Mandens Værgemaal", saa længe hun ikke er hans ligestillede Ægtefælle i formueretlig Henseende.

Løsningen af Spørgsmaalet om Ægtefællers formueretlige Ligestillelse maa gaa Haand i Haand med — helst forud for — Kvindens Valgret og Valgbarhed, med mindre man vil være uretfærdig mod den gifte Kvinde.

Men ogsaa det har man tidligere end her indset i Sverige, hvor der alt 1873 stiftedes en endnu virksom „Förening för